Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2198

Vragen van het lid **Volp** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het stijgende aantal jonge comazuipers* (ingezonden 10 maart 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 6 april 2016).

Vraag 1
Kent u het bericht «Meer comazuipers door die zoete troep»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Wat vindt u ervan dat vorig jaar 931 jongeren in het ziekenhuis terecht kwamen door overmatige alcoholconsumptie? Hoe duidt u de stijging van het aantal comazuipers met circa 20 procent ten opzichte van 2014? Wat betekent dit voor de gezondheid van de jongerenpopulatie?

Antwoord 2
Ik vind dit heel zorgelijk. De cijfers geven aan dat de drinkcultuur in Nederland nog niet is waar die moet zijn. Het drankgebruik onder jongeren is voor mij een constant aandachtspunt. Het is van belang dat we met zijn allen – ouders, verstrekkers, gemeenten, scholen, overheid – blijven werken aan de sociale norm NIX18.
Wat opvalt in het factsheet van het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK) is dat, in tegenstelling tot eerdere jaren, de jonge jongeren in de leeftijd tot en met 14 jaar steeds minder vaak op de poli's worden gezien. Het zijn nu vooral de 15-, 16- en 17-jarigen die in het ziekenhuis belanden. Dit bevestigt het beeld dat we al langer hebben, namelijk dat de startleeftijd waarop jongeren gaan drinken omhoog gaat, maar dat als ze drinken, ze veel te veel drinken (bingedrinken).[2]

[1] Meer comazuipers door die zoete troep, NRC, 8 maart 2016
[2] Commissiebrief inzake Verzoek om reactie op het HBSC-rapport 2013, kenmerk 670674-126691-VGP, 9 oktober 2014

ah-tk-20152016-2198
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

Uit de medio maart gepubliceerde ESPAD[3] cijfers blijkt dat minder jongeren in de leeftijd van 15/16 jaar drinken en dat er ook minder jongeren in die leeftijdscategorie zijn die bingedrinken. Onder degenen die wel drinken is het binge drinken echter onveranderlijk hoog. Over de algehele linie zien we dus dat de startleeftijd waarop jongeren gaan drinken omhoog gaat, dat minder jongeren drinken, maar dat er nog een groep – met name oudere – jongeren is die wel drinkt en dan ook veel drinkt.

Vraag 3
In hoeverre bent u van mening dat het daadwerkelijke aantal jonge comazuipers hoger ligt, omdat deze cijfers alleen gaan over jongeren die bij een kinderarts terecht komen?
Geven de cijfers wat u betreft slechts het topje van de ijsberg aan? Waarom wel? Waarom niet?

Antwoord 3
Het is mogelijk dat het daadwerkelijke aantal comazuipers hoger ligt. Immers niet alle kinderen die in coma raken zullen naar het ziekenhuis worden gebracht.

Vraag 4
Hoe kan het dat het alcoholgebruik onder jongeren langzaam afneemt, terwijl het aantal minderjarige comazuipers flink stijgt? Welke oorzaken liggen hieraan ten grondslag, en hoe speelt u hier met uw beleid op in?

Antwoord 4
Het klopt dat het alcoholgebruik onder jongeren afneemt en jongeren op steeds latere leeftijd starten met het drinken van alcohol. Uit recente data blijkt dat ook het aantal jongeren dat bingedrinkt de afgelopen vier jaar is afgenomen.[4] Onder de jongeren die wel ervaring hebben met het drinken van alcohol, blijft het aandeel bingedrinkers echter wel hoog. Het betreft een hardnekkig probleem van met name oudere jongeren die veel drinken. Het Trimbos-instituut geeft aan dat een *mogelijke*oorzaak is dat doordat jongeren later starten met drinken maar zich dan wel begeven in een jongerencultuur waarin (veel) drinken nog de norm is, zij sneller in de problemen raken door de alcohol (hun lichaam is nog niet gewend aan alcohol en vervolgens drinken ze opeens grote hoeveelheden in korte tijd). Het Trimbos-instituut gaat er van uit dat de resultaten van het Peilstationonderzoek – dat deze zomer uitkomt – meer inzicht geeft in de problematiek. Zodra dat bekend is, zal ik daar met mijn beleid op inspelen.

Vraag 5
Hoe staat het met de beschikbaarheid en kwaliteit van gemeentelijke preventie- en handhavingsplannen? Welke vorderingen zijn de afgelopen maanden gemaakt, en bent u daar tevreden over? Hoeveel gemeenten hebben inmiddels beleid ontwikkeld rondom zuipketen, en bent u hier tevreden over? Bent u, gezien uw oproep dat gemeenten meer werk moeten maken van controles, voornemens gemeenten te verplichten snel hun plannen op orde te hebben en uit te voeren? Wat gaat u doen als gemeenten nog steeds ontoereikende plannen hebben?

Antwoord 5
Op dit moment evalueer ik de Drank- en Horecawet (DHW). Onderdeel daarvan vormt ook een nieuw onderzoek naar de stand van zaken van de gemeentelijke preventie- en handhavingsplannen en van het toezicht op de DHW door gemeenten. De resultaten van dat onderzoek verwacht ik in het najaar. De kabinetsbrede beleidsreactie op de evaluatie van de DHW zal ik u in het eerste kwartaal van 2017 sturen.

[3] Het ESPAD (European School Project on Alcohol and other Drugs) is een vierjaarlijkse internationale studie naar middelengebruik bij scholieren in het regulier onderwijs in de leeftijd van vijftien en zestien jaar

[4] Zie voetnoot 5

Vraag 6
Hoeveel gemeenten experimenteren, tegen uw nadrukkelijke wil in, met horeca-mengvormen? Dragen deze mengvormen bij aan het voorkomen van alcoholconsumptie door minderjarigen? Zo ja, op welke wijze, en waaruit blijkt dat? Zo nee, bent u voornemens deze mengvormen definitief een halt toe te roepen, gezien de toename van overmatig alcoholgebruik door jongeren, en de slechte naleving van de reguliere verkooppunten?

Antwoord 6
Ik ben niet in het bezit van een actuele lijst met deelnemende gemeenten. Of mengvormen bijdragen aan alcoholconsumptie door minderjarigen zal vermoedelijk per aan de pilot deelnemende gemeente verschillen.
Mijn mening over de pilot is onveranderd. Experimenteren is prima, doch binnen de kaders van de wet.

Vraag 7
Welke mogelijkheden ziet u om ouders en scholen nog beter te betrekken bij het voorkomen dat minderjarigen alcohol drinken? Gebeurt dat, gezien de cijfers over het aantal comazuipers, wat u betreft al goed genoeg? Zo ja, waaruit blijkt dat? Zo nee, wat gaat u beter doen?

Antwoord 7
We zetten de laatste tijd veel meer in op het betrekken van ouders en scholen bij het voorkomen dat jongeren drinken. Zo is het schoolprogramma De Gezonde School en Genotmiddelen (over alcohol, drugs en tabak) vernieuwd. Daarbij is de rol van ouders bij de lessen vergroot. Ouders zijn daarnaast een belangrijke doelgroep binnen de NIX18 campagne. Ik onderzoek de mogelijkheid om schadelijke gevolgen van alcohol gebruik een plaats te geven in de campagne en hoop daar o.a. ouders verder mee te ondersteunen in het maken van de NIX afspraak. Op het nationale alcohol- en drugscongres van 16 en 17 maart jl. is de nieuwe ouderavond over «Uitgaan» gepresenteerd, met aandacht voor o.a. alcohol, XTC en gehoorschade. Op lokaal niveau worden ouders verder in dit onderwerp ondersteund door preventiewerkers van instellingen voor verslavingszorg en GGD'en.

Vraag 8
Hoe komt het volgens u dat de trend onder minderjarigen om in de thuisomgeving flink te drinken groeit?
Is er een mogelijke relatie met de toename van het aantal verkooppunten, bijvoorbeeld door horeca-mengvormen?

Antwoord 8
Mij is geen algemene trend bekend dat steeds meer jongeren in de thuisomgeving drinken.

Vraag 9
Welke verantwoordelijkheden hebben ouders als jongeren elkaar ontmoeten in de thuisomgeving?
Wat vindt u van de recente rechtelijke uitspraak over de ouderlijke verantwoordelijkheid voor alcoholgebruik door minderjarigen op feestjes?[5] Vindt u dat ouders die hun verantwoordelijkheid niet nemen een sanctie moeten krijgen? Zo ja, hoe gaat u hierop handhaven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9
Mijns inziens zijn ouders primair verantwoordelijk om te stimuleren dat hun kinderen niet gaan drinken tot hun 18e. Wanneer vrienden van hun kinderen bij hen thuis komen, hebben ouders mijns inziens niet alleen de verantwoordelijkheid voor het eventuele drankgebruik van hun eigen kind(eren) maar ook voor dat van de andere minderjarigen.
Zo oordeelde ook de rechter. Een rechter heeft een moeder onlangs een – strafrechtelijke – sanctie opgelegd omdat een meisje onder haar verantwoordelijkheid op het feestje van haar eigen kind teveel had gedronken en daardoor in de problemen was gekomen. Volgens de rechter zijn ouders die

[5] Moeder krijgt boete om alcoholmisbruik 14-jarige op feestje dochter, Rtlnieuws, 29 januari 2016

een feestje organiseren voor hun kind, verantwoordelijk voor het alcoholgebruik van minderjarigen op dat feestje.
Er zijn geen voornemens «achter de voordeur» te gaan kijken hoe ouders hun verantwoordelijkheid ten aanzien van drankgebruik waarmaken (uiteraard uitgezonderd situaties waar de veiligheid van kinderen in het geding is). Uiteraard zet ik er samen met veel andere partijen wel sterk op in om te stimuleren dat ouders handelen naar de norm NIX18.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Leijten en Van Gerven (beiden SP), ingezonden 9 maart 2016 (vraagnummer 2016Z04946).